

Analýza plavební sezóny roku 2018

státní dozor na vodních cestách

v období 1. 4. - 30. 9. 2018



Obsah

1	Úvod	3
2	Výkon státního dozoru na vodních cestách	3
2.1	Státní plavební správa	3
2.2	Policie ČR	3
2.3	Městská a obecní policie	4
3	Plavební sezóna 2018	5
3.1	Realizovaná dopravní opatření	5
3.2	Vymezené vodní plochy	7
3.3	Spolupráce s Policií ČR	9
3.4	Vyhodnocení plavební sezóny roku 2018	10
3.5	Analýza zjištěných protiprávních jednání	12
3.6	Vývoj nehodovosti	13
4	Osvětová činnost	13
5	Závěr	14

1 Úvod

Vodní doprava (včetně rekreační plavby) patří k nejbezpečnějším druhům dopravy, což jednoznačně prokazují statistiky nehodovosti, které jsou přílohou tohoto materiálu. Aby byla stávající vysoká míra bezpečnosti na vnitrozemských vodních cestách zachována, je třeba v souvislosti se zvyšujícím se zájmem o rekreační plavbu a zvyšujícím se počtem plavidel reagovat nejen v oblasti realizace konkrétních dopravních opatření na vodních cestách, ale také intenzivní dozorové činnosti, spoluprací mezi dozorovými orgány a také pokračovat v osvětové a propagační činnosti ze strany dozorových orgánů i resortu dopravy.

2 Výkon státního dozoru na vodních cestách

2.1 Státní plavební správa

Státní plavební správa (dále jen „SPS“) vykonává dozor nad provozem na vodních cestách v souladu s ustanovením § 42 zákona o vnitrozemské plavbě. Kontrolní a dozorová činnost je SPS vykonávána třemi územními pobočkami, a to se sídlem v Praze, Děčíně a Přerově. Agendy, které tvoří kontrolní a dozorovou činnost, jsou stanoveny zákonem o vodách, zákonem o vnitrozemské plavbě a jejich prováděcími předpisy a zahrnují zejména:

- dozor na plavební provoz,
- dozor na vodní cesty,
- dozor nad odbornou způsobilostí vůdců a členů posádek,
- dozor na lodě, malá plavidla, plovoucí zařízení, plovoucí tělesa a plovoucí stroje,
- správu systému Říčních informačních služeb (dále jen „RIS“) a provoz střediska RIS.

Výše uvedený výčet agend je pouze rámcový, podrobně jsou specifikovány v citovaných zákonech a prováděcích předpisech.

Působnost SPS je vykonávána prostřednictvím centrálních útvarů ředitelství SPS se sídlem v Praze. Tyto útvary zajišťují vnitřní chod celého správního úřadu. Výkonnou činnost (provádění dozoru, kontroly technické způsobilosti, ověřování znalostí a schopností žadatelů o vydání průkazu způsobilosti, vydávání průkazů osob a dokladů plavidel) zajišťují především pobočky úřadu v Praze, Přerově a Děčíně. Jednotlivé útvary na ředitelství SPS v Praze zajišťují v odborné oblasti především metodiku pro výkonné složky a vnitřní kontrolu. Dále pak záležitosti finanční, hospodářské a personální.

SPS, i ve vztahu k usnesení vlády č. 889 z roku 2015, zahájila přípravu profilace na otevřený úřad, tj. prezentování otevřenosti úřadu a jeho činností směrem k široké veřejnosti v oblasti úplného elektronického podání (průkazy způsobilosti), rezervace termínu technické prohlídky malého plavidla prostřednictvím webové aplikace a poskytování informací z informačních systémů úřadu (plavební rejstřík, LAVDIS, RIS).

2.2 Policie ČR

Nový zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, novela zákona o vnitrozemské plavbě a zákon o vodách dává Policii ČR konkrétní dozorové pravomoci, a to zvláště v případě přestupků, projednat je v tzv. příkazním řízení na místě. V případě závažnějších přestupků

zákon o vnitrozemské plavbě ani zákon o vodách konkrétní pravomoci Policii ČR již nesvěřují, nicméně Policie ČR může na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, požadovat vysvětlení a ověření totožnosti v případech, kdy je důvodné se domnívat, že byl spáchán přestupek.

Zjištěné poznatky o spáchaných přestupcích Policie ČR oznamuje SPS, která následně přestupková či správní řízení zahajuje, vede a rozhoduje v nich.

2.3 Městská a obecní policie

Zákon o vnitrozemské plavbě nesvěřuje strážníkům obecní a městské policie žádné zvláštní úkoly ani pravomoci. Jejich činnost na vodních cestách tak vychází především ze samotného zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kdy strážníci mohou požadovat vysvětlení a ověření totožnosti v případech, kdy se domnívají, že byl spáchán přestupek.

Na základě zjištěných poznatků o spáchaných přestupcích zahajuje a provádí přestupková řízení SPS.

3 Plavební sezóna 2018

3.1 Realizovaná dopravní opatření

Na základě hodnocení průběhu plavební sezóny 2017 přistoupila SPS k přijetí konkrétních dopravních opatření pro určité úseky vodních cest v ČR. Stejně jako v sezóně 2016 a 2017 došlo k úpravě plavebního provozu ve dvou úsecích vltavské vodní cesty v Praze a bylo rozhodnuto o obnovení osazení signálních znaků, kterými se zavádí plavba ve výtlačném režimu, a to s účinností od dubna do konce října. Úprava se týká dvou úseků Vltavy v centrální části Prahy, a to od plavební komory Praha-Štvanice (ř. km 50,83) proti proudu k železničnímu mostu na Výtoni (ř. km 55,35), včetně zdrže Staroměstského jezu a dále od Císařské louky (ř. km 56,55 pod stadiónem vodních sportů) po Barrandovský most (ř. km 58,55). Na těchto úsecích je intenzivní provoz osobní lodní dopravy, rekreačních a malých plavidel. Často jsou tyto úseky v letních měsících využívány veslaři a kanoisty k tréninkové přípravě. Uvedené dopravní opatření se od svého zavedení ukázalo jako vhodné, protože ani v této, ani v plavební sezóně 2016 a 2017, na tomto úseku nedošlo k žádné vážné plavební nehodě nebo jiné mimořádné události.

V roce 2017 bylo poprvé realizováno dopravního opatření na dvou úsecích VN Slapy, kde je plavební provoz nejintenzivnější, a to od Nové Rabyně (ř. km 93,70) po Měřín - Hrdlička (ř. km 97,85) a od silničního mostu (ř. km 100,51) po ústí Mastníku (ř. km 105,00). V těchto úsecích byl zaveden signálními znaky režim plavby ve výtlačku, který platil od 15. června do 15. září, tj. v době nejvyšší sezóny. Jelikož bylo toto dopravní opatření v minulé sezóně vyhodnoceno, a to i municipalitou v okolí VN Slapy, za vhodné, v plavební sezóně 2018 SPS v uvedeném termínu opětovně zavedla toto plavební opatření ve výše uvedených úsecích vltavské vodní cesty.

Je důležité zdůraznit, že SPS nadále spolupracovala se starosty okolních obcí. Spolupráce s místní samosprávou je velmi důležitá, a proto se SPS se zástupci samospráv v oblasti vodní nádrže Slapy setkala i v roce 2018 a v této komunikaci hodlá pokračovat i nadále, a to 2krát do roka (před a po plavební sezóně). V roce 2017 SPS navázala komunikaci i se spolky v neziskovém sektoru (např. Spolek za Osadu Kobylníky). V této spolupráci pokrčoval úřad i v roce 2018 a na setkání se zástupci spolku zhodnotil plavební sezónu 2018, vývoj nehodovosti na VN Slapy a vedl diskusi o dopravních opatřeních na tomto úseku vodní cesty.

Obdobně SPS spolupracuje i se zástupci samosprávy v okolí vodní nádrže Orlík.

SPS pokračovala v realizaci dopravního opatření na vodní nádrži Slapy a Orlík, (poprvé realizováno již v předešlých letech (2016, 2017), tj. ve vymezení ploch pro koupající se. Do takto vymezených ploch mají zakázáno vplouvat plavidla s vlastním strojním pohonem, příp. všechna plavidla.

Postupně byla tato dopravní opatření realizována na dalších intenzivně využívaných vodních nádržích v ČR, přičemž spolupráci se státními podniky povodí v této oblasti lze obecně hodnotit jako velmi dobrou. Přestože z výše uvedeného vyplývá, že při vymezení plochy pro koupající se dochází k ukládání povinnosti vůdcům plavidel do těchto ploch nevplouvat, je třeba s ohledem na časté nepochopení tohoto institutu zdůraznit, že k omezení samotných koupajících se nedochází. Koupající se osoby mohou nadále využívat ke koupání, plavání a jiným rekreačním aktivitám i části vodní plochy mimo vymezené plochy pro koupání, zde jsou však povinni dbát zvýšené opatrnosti ve vztahu k provozu plavidel.

V sezóně 2018 byly aktivně užívány k rekreaci plochy pro koupání na níže uvedených vodních plochách:

- Vodní nádrž Slapy - 12 ploch pro koupání
- Vodní nádrž Orlick - 8 ploch pro koupání
- Brněnská přehrada - 5 ploch pro koupání
- Vodní dílo Vranov - 2 plochy pro koupání
- Vodní dílo Dalešice - 2 plochy pro koupání

nově vymezené prostory pro koupání v roce 2018:

- Vodní dílo Těrlicko - 3 plochy pro koupání
- Vodní dílo Žermanice - 4 plochy pro koupání

Je třeba zdůraznit, že pravidla plavebního provozu upravují, že ve vzdálenosti do 50 m od hranice těchto vymezených ploch je nutné dodržovat nejvyšší povolenou rychlost 10 km/hod. nebo, pokud není plavidlo vybaveno zařízením k měření rychlosti, výtlačný režim plavby. Právě dodržování výtlačného režimu a nezpůsobování vlnobití a sání bylo jednání, na které se SPS výrazně zaměřila při své kontrolní a osvětové činnosti. I když k porušování zmíněných pravidel docházelo (plavba mimo výtlač - 38 přestupků, způsobení vlnobití na místech, kde je to pravidly plavebního provozu zakázáno - 14 přestupků). I když došlo k mírnému nárůstu počtu uvedených přestupků, stále tato čísla nejsou alarmující.

Je možné obecně konstatovat, že vůdci plavidel respektují signální značení na vodních cestách. SPS se v rámci své dozorové činnosti zaměřila i na osvětovou činnost vůdců plavidel a snažila se je poučit o rizicích, která porušování pravidel mohou znamenat pro ostatní účastníky plavebního provozu.

SPS spolu s PČR zorganizovala v červnu a červenci 3 akce pro veřejnost pod názvem „Nedělej vlny“ na VD Orlick, Slapy a Těrlicko. Akce spojovalo společné motto: „Co sám nerad, nečiň druhým.“ Cílem bylo představit široké veřejnosti, připomenout vůdcům plavidel, režimy plavby různých druhů plavidel: výtlačný režim, přechodový režim a plavba v kluzu. Akci doprovázely ukázky těchto režimů plavby plavidlem s vlastním strojním motorem i skútre. Také byly názorně představeny důsledky plavby – nežádoucí vlnobití a případné poškození (nesprávně) vyvázaných plavidel.

Jelikož se tyto akce setkaly se zájmem veřejnosti (zejména u vůdců skútrů), hodlá plavební úřad v těchto akcích pokračovat i v příští plavební sezóně, a to ve spolupráci s PČR. Na tomto se již obě organizace domluvily na společné poradě v listopadu 2018.

SPS v případě zájmu ze strany zástupců samosprávy, ve spolupráci s povodími, bude pokračovat v dopravních opatřeních – vymezení ploch pro koupání.

3.2 Vymezené vodní plochy

Zákon o vnitrozemské plavbě v ustanovení § 30a umožňuje plavebnímu úřadu vymežit opatřením obecné povahy část vodní cesty pro plutí malých plavidel, při němž dochází k objíždění řady uměle vytvořených překážek, ke skokům nad vodní hladinou nebo k provádění jiných akrobatických činností nebo k rychlostní jízdě, nebo provozování vodního lyžování a obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem.

V této plavební sezóně bylo v provozu pro širokou veřejnost 15 vodních ploch pro plutí malých plavidel k sportovnímu vyžití a 21 prostor pro provozování vodního lyžování a obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem. Seznam, lokalizace a doba, pro kterou byly vymezeny vodní plochy dle § 30a zákona o vnitrozemské plavbě je uveden v tabulkách č. 1A a 1B níže.

Tabulka č. 1A: Prostory pro plutí malých plavidel, při němž dochází k objíždění řady uměle vytvořených překážek, ke skokům nad vodní hladinou nebo k provádění jiných akrobatických činností nebo k rychlostní jízdě (dle zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, § 30a odst. 1 písm. a))

Kraj	Lokalita	ř. km	Platnost do
Středočeský	Vltava	72,60 – 72,71	15. 8. 2021
Středočeský	Vltava, VD Slapy	104,00 – 104,40	30. 9. 2018
Středočeský	Vltava, VD Orlík	153,30 – 153,70	30. 6. 2023
Jihočeský	Vltava, VD Orlík	183,72 – 184,02	18. 5. 2019
Královéhradecký	Vodní plocha Předměřice nad Labem	západní část	30. 9. 2019
Královéhradecký	Vodní plocha Předměřice nad Labem	nejjižnější část	30. 9. 2022
Středočeský	Labe, Kostelec nad Labem	857,90 – 858,20	17. 5. 2020
Ústecký	Labe, Roudnice nad Labem	810,42 – 811,04	30. 10. 2021
Ústecký	Labe, Třeboutice	796,20 – 797,20	15. 10. 2021
Ústecký	Labe, Malé Žernoseky	782,15 – 782,30	31. 12. 2022
Ústecký	Labe, Brná nad Labem	771,49 – 772,49	15. 10. 2022
Ústecký	Labe, Děčín-Rozbělesy	742,06 – 742,15	30. 7. 2021
Ústecký	Matylda, Most	západní část	30. 9. 2021
Vysočina	Jihlava, VD Dalešice	74,50 – 75,00	6. 10. 2022
Zlínský	Morava, zdrž jezu Bělov	167,60 – 168,80	9. 8. 2020

Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 1B: Prostory pro provozování vodního lyžování a obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem (dle zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, § 30a odst. 1 písm. b))

Kraj	Lokalita	ř. km	Platnost do
Jihočeský	Vltava, VD Orlík	182,72 – 183,72	6. 6. 2022
Jihomoravský	Rybník Oleksovice		2. 8. 2022
Královéhradecký	Vodní plocha Předměřice nad Labem	Západní část	30. 9. 2019
Liberecký	Ploučnice, VD Stráž pod Ralskem	Západní část	31. 10. 2021
Pardubický	Písník Mělice u Přelouče	Lokalita západ	15. 6. 2022
Pardubický	Písník Mělice u Přelouče	Lokalita východ	15. 6. 2022
Plzeňský	Hracholusky	2000 m od hráze	15. 3. 2021
Středočeský	Křenecké jezero		16. 6. 2022
Středočeský	Vltava, VD Vrané	71,90 – 72, 55	12. 4. 2022
Středočeský	Vltava, VD Vrané	74,25 – 75,06	12. 4. 2022
Středočeský	Vltava, VD Slapy	95,00 – 95,40	8. 6. 2023
Středočeský	Vltava, VD Orlík	147,10 – 147,70	19. 4. 2022
Středočeský	Vltava, VD Orlík	152,40 – 153,00	19. 6. 2020
Středočeský	Vltava, VD Orlík	155,50 – 156,40	31. 3. 2022
Ústecký	Labe, Třebounice	796,20 – 797,20	15. 10. 2021
Ústecký	Labe, Roudnice nad Labem	810,42 – 811,04	30. 10. 2021
Ústecký	Labe, Brná nad Labem	771,49 – 772,49	15. 10. 2021
Ústecký	Matylda, Most	západní část	30. 9. 2021
Ústecký	Barbora, Hrob	severní část	30. 9. 2021
Vysočina	Rybník Kostelec u Jihlavy		16. 6. 2022
Zlínský	Morava Bělov	167,60 – 168,80	9. 8. 2020

Zdroj: Státní plavební správa

Nejvíce vymezených vodních ploch pro plutí malých plavidel, při němž dochází k objíždění řady uměle vytvořených překážek, ke skokům nad vodní hladinou nebo k provádění jiných akrobatických činností nebo k rychlostní jízdě se nachází v Ústeckém kraji, a to celkem 6 ploch, z toho 5 na vodní cestě Labe a 1 na Matyldě. Na vltavské vodní cestě se nacházejí 4 vymezené vodní plochy, z toho 2 jsou na vodním díle Orlík, 1 na vodním díle Slapy a 1 je na Vltavě ve Středočeském kraji (Skochovice).

Na vodní nádrži Slapy se po vzájemných jednáních s místními samosprávami obcí se podařilo najít, místo, které bylo vhodné a bezpečné pro vymezení vodních ploch dle zákona

o vnitrozemské plavbě. Jednalo se o ř. km. 104 – 104,40 (Nová Živohošť). Platnost tohoto opatření obecné povahy již skončila, ale SPS hodlá tuto vymezenou vodní plochu obnovit i pro příští plavební sezónu a vytipovat další místo k vydání opatření obecné povahy vymezující části vodní plochy pro provoz vodních skútrů podle zákona o vnitrozemské plavbě.

V plavební sezóně 2018 bylo SPS na základě ustanovení § 30a odst. 1 písm. b) zákona o vnitrozemské plavbě provozováno 21 vodních ploch pro provozování vodního lyžování a obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem (a dalších 12 prostor pro provozování vodního lyžování za závěsným vodním lyžařským vlekem).

Je možné konstatovat, že plochy pro vodní lyžování jsou rovnoměrně rozloženy na území České republiky. Např. ve Středočeském kraji, v kraji s nejvyšší intenzitou rekreační plavby, se nachází 7 vymezených vodních ploch pro provozování vodního lyžování nebo obdobných činností provozovaných ve vleku za plavidlem (další plocha byla v provozu pro vodní lyžování za závěsným vodním lyžařským vlekem.) Tato skutečnost souvisí i s tím, že vodní lyžování je činnost, která je historicky oblíbenou formou rekreace a má své stálé místo mezi vodními sporty. I proto nebývá projednávání lokalit pro vymezení těchto vodních ploch takovým problémem, jako je tomu u vodních skútrů. Tady plavební úřad spolu obcemi nadále nachází společná řešení a dokonce samy obce mají zájem o tento typ rekreace na svém katastrálním území.

3.3 Spolupráce s Policií ČR

V roce 2018 pokračovala velice intenzivní spolupráce Policie ČR se SPS v oblasti dozorové činnosti na sledovaných i nesledovaných vnitrozemských vodních cestách. Rovněž je třeba zmínit spolupráci městské a obecní policie se SPS.

Samotná spolupráce probíhala nejen v oblasti výkonu státního dozoru, ale také v oblasti odborného vzdělávání, na kterém se SPS významně podílela.

Plavební úřad aktivně spolupracoval na bezpečnostním opatření Policie ČR „Voda 2018“, které se konalo v průběhu dvou měsíců, červenec a srpen. Společně s pracovníky SPS se policisté zaměřili především na odhalování protiprávních jednání v souvislosti s vedením a provozem plavidel na sledovaných i nesledovaných vodních cestách. Opět se jednalo zejména o kontrolu plavidel, přístavišť, půjčoven lodí, vodáků, plavců, rybářů a vůdců malých plavidel. U vůdců plavidel byl při kontrolách kladen zejména důraz na dodržování zákazu vedení plavidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových a psychotropních látek. Celkem se akce zúčastnilo 565 policistů v rámci 195 akcí. Bylo zkontrolováno 1504 plavidel, z toho na 110 plavidlech byly zjištěny závady. V 285 kontrolovaných přístavištích bylo zjištěno 5 závad a v 85 kontrolovaných půjčovnách lodí byly zjištěny jenom dvě závady. V rámci této akce SPS zkontrolovala 172 plavidel a zjistila 42 porušení zákona o vnitrozemské plavbě, z toho s účastí Policie ČR zkontrolovala 91 plavidel a zjistila 29 porušení tohoto zákona.

Policie ČR z 1180 zkontrolovaných vůdců plavidel zjistila požití alkoholu u 9 z nich. SPS zkontrolovala 172 vůdců plavidel a alkohol zjistila u 7 z nich. Vedení plavidla pod vlivem alkoholu je stále problémem na vodních cestách České republiky zejména na Moravě. I v této plavební sezóně, nejenom v rámci uvedeného policejního bezpečnostního opatření, eviduje SPS k 30. 9. 2018 celkem 15 případů vedení plavidla pod vlivem alkoholu, z toho 5 ve Zlínském kraji, 5 v Jihomoravském kraji a 2 v Moravskoslezském kraji. Tři vůdci plavidla vedli plavidlo pod vlivem alkoholu ve Středočeském kraji.

Policie ČR zjistila 105 přestupků, tedy největší počet, v oblasti nerespektování plavebního značení vůdcem plavidla. Jednalo se o porušení významu signálních znaků příkazujících plavbu

ve výtlačku a signálních znaků, kterými je vyznačen zejména zákaz vplutí do prostorů koupališť. V 25 případech neměl vůdce plavidla na plavidle průkaz způsobilosti k vedení plavidla nebo lékařský posudek k výkonu této činnosti. V menší míře byla zjištěna další porušení zákona o vnitrozemské plavbě, která se týkala vybavení plavidla záchrannými a protipožárními prostředky, předepsanými lodními listinami nebo chování vůdců plavidel ve vymezené vodní ploše, anebo provozování činností povolených jenom ve vymezené vodní ploše, mimo tyto plochy.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že nastavená spolupráce mezi SPS a Policií ČR se ukázala jako funkční a účelná, což dokresluje i to, že obě instituce v říjnu roku 2017 podepsaly Dohodu o spolupráci, která upravuje součinnost v oblasti kontrolní činnosti a poskytování informací statistického charakteru o zjištěných přestupcích podle zákona o vnitrozemské plavbě a vodního zákona. I tato dohoda zaručuje další vzájemnou koordinaci činností, kterou je potřebné dále prohlubovat. Vzájemná spolupráce Policie ČR a SPS je pro zajištění bezpečnosti plavebního provozu v České republice zcela klíčová. Z výše zmíněných skutečností je patrné, že Policie ČR přikládá velký význam dozoru nad bezpečností plavebního provozu a svou činností zejména v letních měsících mimořádně přispěla ke zdárnému průběhu plavební sezóny 2018.

3.4 Vyhodnocení plavební sezóny roku 2018

I když je možné dle statistik SPS uvést, že plavební sezóna 2018 byla intenzivní z hlediska využití vodních cest k rekreačním účelům, můžeme konstatovat, že nedošlo k zásadnímu zvýšení porušování zákonných povinností nebo pravidel plavebního provozu. Ani struktura spáchaných přestupků se ve srovnání s minulým rokem zásadně nezměnila.

Celkový trvajícím vzestupný trend zájmu občanů o rekreační plavbu je patrný i z evidencí vedených SPS. I když se meziroční nárůst počtu vydaných průkazů způsobilosti vůdců plavidel nejeví jako nijak vysoký, je na tomto místě nutné zdůraznit, že úřad je neustále konfrontován s požadavky na zvýšení počtu zkušebních dnů ze strany veřejnosti. SPS však již vyčerpala z technicko-provozních i personálních důvodů své kapacity a další zvýšení počtu zkušebních dnů žadatelů o zkoušky způsobilosti není možné.

Tabulka č. 2: Počet vydaných průkazů způsobilosti vůdců malých a rekreačních plavidel novým držitelům (nově získaná oprávnění)

Rok k 30. 9.	Počet vydaných průkazů (nově získaná oprávnění)
2014	2308
2015	1935
2016	2604
2017	2664
2018	2847

Zdroj: Státní plavební správa

Vzrůstající trend odráží i statistika počtu evidovaných malých plavidel v rejstříku malých plavidel. Mírný pokles je zaznamenán pouze v počtu nově zaevidovaných vodních skútrů z minulého roku se neopakoval, naopak, tato sezóna je v tomto ohledu rekordní.

Tabulka č. 3: Počet nově evidovaných malých plavidel a vodních skútrů v rejstříku malých plavidel

Rok k 30.9.	Celkem nově evidovaných malých plavidel	Z toho vodní skútry
2014	519	83
2015	562	114
2016	730	164
2017	739	131
2018	781	171

Zdroj: Státní plavební správa

V období od dubna do září tohoto roku jednotlivé pobočky vykonávaly dozor v oblastech své působnosti. Kontroly byly cíleny zejména na vodní cesty s intenzivním provozem rekreačních plavidel. V počtu 18 pracovníků bylo v rámci 183 dnů realizováno 206 kontrol na 32 úsecích vodních cest, na přehradách a jiných vodních plochách. Konkrétně se jednalo o 11 úseků vodních cest, 14 přehradních nádrží, 5 vodních ploch a 2 štěrkopískovny. Nejvíce kontrolované úseky vodních cest, resp. vodní plochy, byly: Slapy a Orlik a řeka Morava vč. Baťova kanálu. Dále četné kontroly probíhaly na Lipně, Horní Vltavě, Dolním Labi (kanalizovaném úseku), vodní ploše Velké Žernoseky, Matylđa. Na přehradách Vranov, Dalešice, Těrlicko, Žermanice, Nové Mlýny III, Brněnská přehrada.

Intenzita dozorové činnosti se zvýšila zejména v době letních prázdnin. To dokazuje i statistika počtu zkontrolovaných plavidel - 566, což je 61% z celkového počtu zkontrolovaných plavidel v plavební sezóně 2018. SPS v plavební sezóně 2018 zkontrolovala 933 plavidel a zaevidovala 263 porušení zákona o vnitrozemské plavbě nebo zákona o vodách 238 přestupci.

Statistika kontrolní činnosti dle poboček SPS:

- pobočka Praha zkontrolovala 243 plavidel, zaevidovala 103 porušení předpisů,
- pobočka Děčín zkontrolovala 384 plavidel, zaevidovala 75 porušení předpisů,
- pobočka Přerov zkontrolovala 306 plavidel, zaevidovala 85 porušení předpisů.

Přehled správního trestání je uveden v tabulce č. 5, která je uvedena která je uvedena v příloze na straně 15.

Stále rostoucí zájem o tento druh rekreace, resp. rostoucí zájem o rekreační plavbu je možné opět dokládat statistikou proplavování na vltavské kaskádě uvedená níže, i když z hlediska hydrologického se jednalo o období sucha.

Tabulka č. 4: Počet proplavených plavidel na vltavské kaskádě

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet proplavených plavidel	413	435	808	2142	1904	1099	2039	1971	3277	6137	9792 ¹

¹Údaj k 1. 11. 2018 Zdroj: Povodí Vltavy, státní podnik

Z důvodu intenzivního provozu a velkého zájmu plavecké i široké veřejnosti o tuto část vltavské vodní cesty (Horní Vltava) se plavební úřad ve své kontrolní a dozorové činnosti zaměřil na tento úsek vodní cesty. S tímto výhledem byla zřízena služebna SPS v Hluboké nad Vltavou. SPS se tak přiblížila k plavecké veřejnosti, a to jednak organizováním zkoušek pro žadatele o průkaz způsobilosti vůdce malého a rekreačního plavidla, a také organizováním technických prohlídek malých plavidel v oblasti Jižních Čech.

3.5 Analýza zjištěných protiprávních jednání

V roce 2018 v období od dubna do září byla zjištěna zejména tato porušení předpisů. Níže uvedený seznam je seřazen podle četnosti opakování se protiprávního jednání sestupně:

- nerespektování plavebního značení (plavba jen ve výtlaku) /39,
- plavidlo bez evidence v rejstříku malých plavidel nebo propadlé lodní osvědčení /28,
- plavidlo bez, nebo s neúplnými poznávacími znaky /23,
- nesprávné vyvázání nebo porušení zákazu stání plavidla /18,
- vedení plavidla pod vlivem alkoholu /15,
- nerespektování ostatního plavebního značení, zejm. zákazu vplutí/ 14,
- plavba bez lodního osvědčení na palubě /14,
- plavba bez průkazu vůdce malého plavidla na palubě /9,
- skoky nad vodní hladinou nebo jiné akrob. prvky mimo vymezenou vodní plochu /9,
- vedení plavidla bez předepsané způsobilosti vůdce malého plavidla /7,
- lyžování mimo vymezenou vodní plochu nebo nezajištění lyžaře za plavby /4,
- vlnobití v místech zakázaných pravidly plavebního provozu /4,
- plavba s výkonem nad 10 kW na účelové vodní cestě, kde je povolena plavba s výkonem nižším než 10 kW /2,
- chybějící nebo neúplná výbava plavidla (lékárnička, záchranné prostředky, hasicí přístroj apod.) /1,

Ve srovnání s předchozí plavební sezónou nedošlo k markantnímu nárůstu porušování právních předpisů. Právě naopak možno říci, jak již bylo uvedeno v části „Vyhodnocení plavební sezóny“, že došlo k „stabilizaci“ situace na vodních cestách ve vztahu k zvyšujícímu se provozu.

Po mírném uvolnění plavby, změnách zákona o vnitrozemské plavbě a přijetí nových pravidel plavebního provozu v roce 2015 a stále vzrůstající oblíbenosti této formy rekreace je možné konstatovat, že se i u široké veřejnosti postupně mění obraz vnímání plavby v České republice, která začíná být vnímána pozitivně. Tento pozitivní obraz plavby je typický i pro ostatní evropské země.

3.6 Vývoj nehodovosti

V roce 2018 je k 30. 9. evidováno 20 plavebních nehod. Ke všem těmto nehodám došlo v průběhu plavební sezóny. Jednalo se o 19 malých a jednu velkou plavební nehodu. Z toho na 18 plavebních nehodách měla účast výlučně malá plavidla, v jednom případě kolidovala osobní loď se stojící plachetnicí a v jednom případě se jednalo o potopení osobní lodě při stání v přístavu.

Z celkového počtu plavebních nehod došlo v 18 případech jenom k materiální škodě na plavidlech, z toho v 6 případech se jednalo jenom o poškrábání nátěrového laku.

K ublížení na zdraví došlo ve dvou případech. Na Vltavě u Libčic, kdy malé plavidlo s vlastním pohonem narazilo do břehu a osoba sedící vedle vůdce plavidla utrpěla těžký úraz hlavy je evidována jako jediná velká plavební nehoda a na přehradní nádrži Hrabina kolidovalo malé plavidlo s vlastním pohonem s kánoí a dvě osoby, které tvořily posádku kánoe, utrpěly lehkou újmu na zdraví.

Na Vltavě v Praze došlo k 6 plavebním nehodám, z toho byly dvě kolize malých plavidel s vlastním pohonem, jedna kolize osobní lodě se stojícím malým plavidlem, jedna kolize osobní lodě s plovoucím zařízením a jedna kolize uvolněného plavidla s dvěma stojícími malými plavidly s vlastním pohonem. V přístavu Smíchov se během stání potopila osobní loď, která čekala na rekonstrukci.

Na přehradní nádrži Slapy došlo k 5 plavebním nehodám. Z toho k třem, kdy kolidovalo malé plavidlo s vyvázaným plavidlem, v jednom případě došlo k poškození laku a vázacího lana vlnou proplouvajícího malého plavidla a v jednom případě došlo k zalití rybářské pramice opatřené přívěsným motorem a obsazené větším počtem osob vlnou od proplouvajícího malého plavidla.

Na přehradní nádrži Orlík došlo ke dvěma plavebním nehodám. V obou případech mezi sebou kolidovala malá plavidla s vlastním pohonem a vždy došlo k poškození boku jednoho z nich. V jednom případě se tak stalo ve vyhrazené vodní ploše, kde se srazily dva skútry, protože jeden z vůdců si spletl brždění s plynem a způsobil tak škodu druhému. V jednom případě se tak stalo při pronásledování druhého a při zastavení byl dohnán vlastní vlnou, která ho přirazila k pronásledovanému plavidlu, na kterém došlo k dvěma proražením.

Na Baťově kanálu došlo ke čtyřem plavebním nehodám. Z toho ke dvěma vzájemným kolizím malých plavidel s vlastním pohonem provozovaných půjčovnou, jejichž následkem bylo v jednom případě poškození trupu plavidla a plachtového zastřešení, ve druhém případě se jednalo jenom o odření oděrek. Ke dvěma plavebním nehodám došlo v obvodu plavebních komor, kdy po odlomení hřídelového vedení (stevenova roura) od dnové obšívky plavidla vznikla lekáž ve dně plavidla a plavidlo se v plavební komoře potopilo, a v druhém případě došlo k poškození pohonu plavidla po nasednutí v plavidla v plavební dráze v obvodu plavební komory.

Na Brněnské přehradní nádrži se srazily dva skify, z nichž jeden z nich byl proražen.

4 Osvětová činnost

V rámci spolupráce SPS s místními samosprávami a se starosty zejména z okolí vodních nádrží Orlík a Slapy byla rozvíjena osvětová činnost. I v rámci této plavební sezóny se úřad setkal se starosty a prezentoval a konzultoval zaváděná dopravní opatření. Taktéž za pomoci obcí (prostřednictvím internetových stránek měst a obcí, jejich periodik) distribuoval letáky

pro vůdce plavidel i pro koupající se. Obsahem byly základní pravidla chování se na vodních plochách s intenzivním plavebním provozem.

SPS opět využívala k edukaci veřejnosti šest krátkých spotů jednoduše vysvětlujících základní pravidla plavebního provozu. Spoty byly natočeny Českou televizí s odbornou garancí plavebního úřadu v uplynulém roce.

Pro plavební sezónu 2018 Státní plavební správa připravila další preventivní projekt tentokrát ve spolupráci s Policií České republiky s názvem „Nedělej vlny“. Ze zkušeností plavebního úřadu vycházejících zejména z výkonu státního dozoru vyplynulo, že velmi častým a nežádoucím jevem, ke kterému při plavbě dochází, je škodlivé vlnobití a sání. Byla tedy připravena tři setkání s vůdci plavidel na vodní nádrži Orlík, Těrlicko a Slapy, kde byly plavidly Státní plavební správy a Policie ČR předvedeny tři režimy plavby, jejichž znalost je pro ohleduplnou a zejména bezpečnou plavbu klíčová. Předvedena byla plavba ve výtlaku, v přechodovém režimu a plavba v kluzu. Ukázky byly komentovány a vysvětleny. Poté měli účastníci akce možnost vyzkoušet si jednotlivé režimy plavby a nechat si je okomentovat zaměstnanci SPS či příslušníky Policie ČR. Součástí tohoto setkání bylo i komentované předvedení plavby vodního skútru, tak jak je umožněna v běžném plavebním provozu a též, jaký způsob plavby je možné realizovat pouze ve vymezených prostorech pro tato plavidla.

5 Závěr

Plavební sezóna 2018 ukázala, že ve srovnání se sezónami 2016 a 2017, se situace na úsecích vodních cest s intenzivním provozem v zásadě nezměnila. Nedošlo k zásadnímu nárůstu ani úbytku přestupků. Lze říci, že nedošlo k zásadním změnám ve statistice nejčastěji zastoupených přestupků.

Jako vhodně ovlivňující bezpečnost plavebního provozu se jeví dopravní opatření, která plavební úřad zavedl nebo zopakoval z předešlých let.

I nadále je nezbytně nutné zajistit v průběhu hlavní plavební sezóny intenzivní dozorovou činnost na nejčastěji využívaných vodních cestách a vodních plochách. Ze závěrů této plavební sezóny plavební úřad zjistil, že v příští sezóně bude vhodné zaměřit dozorovou činnost na večerní hodiny, a to zejména v prázdninovém období.

Klíčová se pro zachování bezpečnosti plavebního provozu v České republice jeví spolupráce s Policií ČR, ať již při výkonu běžného dozoru nad plavebním provozem, nebo v rámci bezpečnostních opatření či osvětové činnosti.

Státní plavební správa by se v budoucnu ráda zaměřila i na vzdělávání mládeže, tedy budoucích vůdců plavidel.

Přílohy

Tabulka č. 5: Srovnání plavebních sezón 2016 až 2018

		Praha			Děčín			Přerov			celkem		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
duben	počet kontr. plavidel	16	26	10	29	28	15	32	35	2	77	89	27
	počet přestupců	6	6	1	4	4	4	0	6	2	10	16	7
	počet přestupků	7	6	1	4	4	5	0	8	2	11	18	8
	z toho na ozn. PČR	1	0	1	2	0	3	1	0	2	4	0	6
květen	počet kontr. plavidel	28	5	7	17	38	37	51	50	54	96	93	98
	počet přestupců	15	5	4	4	8	5	8	1	1	27	14	10
	počet přestupků	19	5	4	4	8	5	8	1	1	31	14	10
	z toho na ozn. PČR	1	0	2	2	0	0	1	0	0	4	0	2
	na ozn. MěP	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	3	2
červen	počet kontr. plavidel	50	35	38	42	84	107	102	143	56	194	262	201
	počet přestupců	19	19	5	15	27	11	7	12	15	41	58	31
	počet přestupků	26	25	6	20	28	11	7	16	19	53	69	36
	z toho na ozn. PČR	2	4	2	1	0	0	2	2	5	5	6	7
	na ozn. MěP	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
červenec	počet kontr. plavidel	105	171	123	64	145	123	200	111	110	369	427	356
	počet přestupců	43	38	52	14	37	31	27	28	26	84	103	109
	počet přestupků	56	48	55	14	40	33	31	37	30	101	125	118
	z toho na ozn. PČR	8	7	2	1	7	3	7	11	10	16	25	15
	na ozn. MěP	4	0	0	0	0	0	0	2	0	4	2	0
	na jiné ozn.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
srpen	počet kontr. plavidel	147	135	41	69	113	85	172	81	84	388	329	210
	počet přestupců	64	27	26	13	18	18	26	16	32	103	61	76
	počet přestupků	78	32	35	14	18	18	36	21	33	128	71	86
	z toho na ozn. PČR	5	0	0	1	0	0	1	5	5	7	5	5
	na ozn. MěP	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
	na jiné ozn.	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0
září	počet kontr. plavidel	65	40	24	50	23	16	67	2	0	182	75	40
	počet přestupců	42	6	2	15	5	2	11	0	0	68	11	2
	počet přestupků	58	7	2	18	5	2	12	0	0	88	12	2
	z toho na ozn. PČR	1	1	0	0	0	0	1	0	0	2	1	0
	na ozn. MěP	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
	na jiné ozn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	počet kontr. plavidel	411	412	243	271	441	384	624	442	306	1306	1275	933
	počet přestupců	189	101	90	65	99	74	79	63	76	333	263	238
	počet přestupků	244	123	103	74	103	77	94	83	85	412	309	263
	z toho na ozn. PČR	16	12	7	5	7	7	12	18	22	33	37	36
	na ozn. MěP	17	3	2	0	0	0	0	2	0	17	5	2
	na jiné ozn.	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2	0

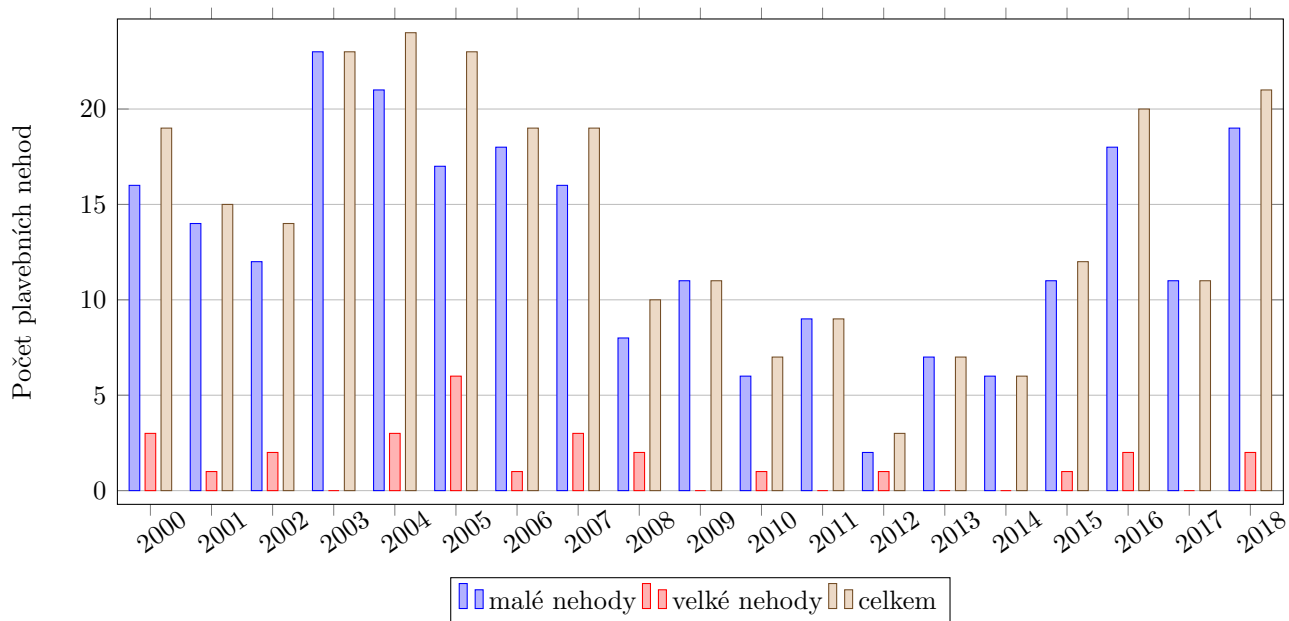
Pozn.: údaje za rok 2018 jsou k 30. 9. Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 6: Vývoj plavební nehodovosti 2008 – 2018 podle účasti plavidel

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
velká plavidla (VP)	6	3	3	1	1	4	1	1	1	3	1
malá plavidla (MP)	2	3	2	3	1	0	2	3	10	4	2
kolize VP	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1
kolize MP	0	3	1	2	0	2	2	3	6	2	15
kolize VP s MP	1	2	0	2	0	1	0	3	3	2	1
kolize MP s plavcem	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0

Pozn.: údaje za rok 2018 jsou k 30. 9. Zdroj: Státní plavební správa

Vývoj plavební nehodovosti 2000 - 2018



Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 7: Následky nehod malých plavidel

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	celkem
pouze materiální škoda	2	8	2	7		3	4	8	14	8	16	72
ublížení na zdraví								2	4		2	8
smrtelný úraz	1				1			1	1			4
utonutí			1									1

Pozn.: údaje za rok 2018 jsou k 30. 9. Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka 8: Účast malých plavidel na nehodovosti

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	celkem
samotné malé plavidlo	2	3	3	3	1		2	3	7	4	3	31
vzájemná kolize malých plavidel		3		1		2	2	3	9	2	14	36
kolize malého plavidla s velkým plavidlem	1	2		3		1		3	3	2	1	16
kolize malého plavidla s plavcem								2				2

Pozn.: údaje za rok 2018 jsou k 30. 9. Zdroj: Státní plavební správa

Tabulka č. 9: Výsledky kontrol plavidel v provozu za roky 2010 - 2018

rok	počet kontrolovaných plavidel	bez zjištěných závad	počet přestupců	vyřízeno domluvou	pokuta v blokovém řízení	správní nebo přestupkové řízení
2010	925	708	217	91	102	24
2011	679	459	220	87	112	21
2012	634	443	191	75	83	33
2013	551	353	198	66	99	33
2014	713	549	164	64	43	57
2015	1042	818	224	63	80	81
2016	1306	973	333	77	95	161
2017	1275	1012	263	64	93	106
2018	933	695	238	24	107	107

Pozn.: údaje za rok 2018 jsou k 30. 9. Zdroj: Státní plavební správa